Voorjaarsnota 2022 en meerjarenperspectief

gemeente
Weststellingwerf

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3
Voorwoord 5
Actuele ontwikkelingen op hoofdlijnen 6
Ontwikkelingen en risico's 8
Programma 0 | Bestuur en Ondersteuning 10
Programma 1 | Veiligheid 11
Programma 2 | Verkeer, Vervoer en Waterstaat 12
Programma 3 | Economie 14
Programma 4 | Onderwijs 15
Programma 5 | Sport, Cultuur en Recreatie 17
Programma 6 | Sociaal domein 19
Programma 7 | Volksgezondheid en Milieu 23
Programma 8 | Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing 25
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen 27
Overhead en Onvoorzien 29
Overzicht kosten overhead 30
Onvoorziene uitgaven 33
Overzicht corona 34
Bijlagen 35
Bijlage 1: Overzicht investeringsambities 36

Voorwoord

Beste leden van de gemeenteraad van Weststellingwerf,

Hierbij bieden wij u de voorjaarsnota 2022 en het meerjarenperspectief 2023 tot en met 2026 aan.

Vanwege de verkiezingen zijn in deze voorjaarsnota en in het meerjarenperspectief alleen onvermijdelijke zaken of nieuwe wetgeving opgenomen. Tegelijkertijd met deze voorjaarsnota wordt namelijk ook een nieuw coalitieakkoord opgesteld. Nieuwe beleidswensen worden aan de hand van dit nieuwe coalitieakkoord, via het collegeprogramma, verwerkt in de begroting. Het meest in het oog springend in deze voorjaarsnota en het meerjarenperspectief zijn de diverse indexaties en de bijstelling van de I&A budgetten.

Normaalgesproken indexeren we de budgetten, op een paar uitzonderingen na, niet. Door de huidige marktontwikkelingen is dit echter niet meer realistisch. Op bepaalde gebieden zijn de prijzen enorm gestegen waardoor budgetten onder druk komen te staan of overschreden worden. Daar waar nodig worden via deze voorjaarsnota budgetten aangevuld. Ook nemen we een stelpost op voor indexaties.

Wat betreft de I&A budgetten is er in de komende jaren een koerscorrectie nodig. De Covid-lockdowns hebben ons met de neus op de feiten gedrukt: we zijn volledig afhankelijk van betrouwbare en veilige systemen, waar we altijd en zonder onderbreking toegang toe hebben. Daarnaast heeft de wetgever in de afgelopen jaren steeds strengere eisen gesteld aan de manier waarop we onze systemen inrichten en beheren en hoe we met data omgaan. Ook hebben we binnenkort te maken met twee nieuwe wetten: de Wet open overheid (Woo) en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv). Tot slot zien we een grote toename van cybercrime. We moeten de investeringen op het vlak van ICT meer in lijn brengen met de toegenomen eisen, maar ook aansluiten op de sterke stijging van de kosten op dit vlak die nog te voorzien zijn. Met name de laatste twee jaar is sprake van een scherpe stijging van de kosten bij overheden en overheidsinstanties.

We gaan een onzekere tijd tegemoet. De oorlog in Oekraïne en de economische gevolgen daarvan, als ook de lange termijn effecten van de coronacrisis, hebben de komende tijd impact op onze samenleving. De financiële gevolgen voor onze begroting zijn door deze en andere ontwikkelingen nog niet goed in te schatten. Daarbij komt dat ook de financiële effecten van het regeerakkoord nog onduidelijk zijn. We volgen deze ontwikkelingen dan ook nauwlettend en houden de vinger aan de pols.

College van burgemeester en wethouders van de gemeente Weststellingwerf

Actuele ontwikkelingen op hoofdlijnen

Voorjaarsnota en meerjarenperspectief op hoofdlijnen toegelicht.

In onderstaande tabel worden de belangrijkste wijzigingen getoond en toegelicht.

+ = voordeel - = nadeel	Voorjaarsnota	Meerjarenperspectief 2023-2026			
Eindtotaal per programma	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Stand bij programmabegroting 2022	**99.000**	**-346.000**	**87.000**	**366.000**	**1.017.000**
Wijziging septembercirculaire 2021	1.518.000	1.035.000	1.058.000	1.233.000	808.000
Wijziging decembercirculaire 2021	354.000	240.000	237.000	240.000	251.000
Beginstand voorjaarsnota 2022	**1.971.000**	**929.000**	**1.382.000**	**1.839.000**	**2.076.000**
Mutaties voorjaarsnota / kadernota:					
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	-47.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Programma 1 Veiligheid	19.000	-53.000	-53.000	-54.000	-54.000
Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	-170.000	-145.000	-145.000	-145.000	-145.000
Programma 3 Economie		-2.280	-2.280	-2.280	-2.280
Programma 4 Onderwijs	-126.200	-145.500	-145.500	-145.500	-145.500
Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie	-51.000	-77.260	-37.260	-37.260	-37.260
Programma 6 Sociaal domein					
Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	27.000	-83.000	-83.000	-83.000	-83.000
Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing		-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	-1.047.000	121.280	121.280	121.280	121.280
Overzicht Overhead	-366.000	-1.680.500	-1.581.375	-1.484.375	-1.484.375
Overzicht Onvoorzien					
Eindtotaal programma's	**-1.761.200**	**-2.166.260**	**-2.027.135**	**-1.931.135**	**-1.931.135**
Stand 2022 na voorjaarsnota	**209.800**	**-1.237.260**	**-645.135**	**-92.135**	**144.865**

Toelichting

De beginstand van de voorjaarsnota 2022 is de stand van de programmabegroting 2021 aangevuld met de wijzigingen in de septembercirculaire 2021 en de decembercirculaire 2021. U bent via afzonderlijke memo's geïnformeerd over de effecten van de circulaires. De circulaires worden nu verwerkt in de begroting. Dit leidt tot een beginstand van de voorjaarnota met een positieve saldo.
We hebben in deze voorjaarsnota en het meerjarenperspectief alleen nieuwe wetgeving of onvermijdelijke zaken opgenomen. De verschillende mutaties in deze voorjaarsnota en het meerjarenperspectief zijn opgenomen in de programma's, de algemene dekkingsmiddelen en de overhead. Op dit moment hebben diverse indexaties, de bijstelling van onze bijdrage aan de verbonden partijen en de bijstelling van I&A budgetten de meeste invloed op het eindtotaal van deze voorjaarsnota en het meerjarenperspectief.

Indexatie
Net als voorgaande jaren hanteren we een nullijn voor prijsindexaties. Bij de huidige marktontwikkelingen is deze nullijn echter niet altijd realistisch. Mocht de nullijn tot problemen leiden binnen de budgetten, dan wordt dit waar mogelijk opgevangen binnen het programma. Is dit niet mogelijk, dan worden via deze voorjaarsnota de budgetten aangepast. Daarnaast hebben we een stelpost opgenomen voor indexatie.

Bijdrage verbonden partijen
In de raadsvergadering van 7 juni worden diverse jaarverslagen en begrotingen van onze verbonden partijen behandeld. De wijzigingen als gevolg van deze stukken zijn in deze voorjaarsnota verwerkt.

Bijstelling I&A budgetten
In OWO verband streven we naar het verminderen van kwetsbaarheid, het verhogen van de kwaliteit en het beperken van de kosten. We hebben ook op het gebied van ICT en informatievoorziening sterk gestuurd op de kostenbeheersing. In de komende jaren is een koerscorrectie nodig, waarin we de investeringen op het vlak van ICT meer in lijn brengen met de toegenomen eisen, maar ook aansluiten op de sterke stijging van de kosten op dit vlak die nog te voorzien zijn. In alle sectoren, maar zeker binnen de overheid neemt het aandeel van ICT als percentage van de begroting sterk toe.

Ontwikkelingen en risico's

Regeerakkoord en daaruit voortvloeiende effecten
Wij hebben van het Rijk een maartbrief ontvangen. In deze brief is een eerste doorrekening gemaakt van het Regeerakkoord. De brief laat globaal zien wat de invloed van het regeerakkoord is op de Algemene Uitkering van het Gemeentefonds. Het betreft een voorlopige doorrekening en er zitten nog veel onzekerheden in. Wat deze doorrekening onder andere laat zien is dat de gemeenten in 2023, 2024 en 2025 extra middelen ontvangen, onder andere vanwege het opschorten van de opschalingskorting in die jaren. Belangrijker is dat de gemeenten vanaf 2026 geconfronteerd worden met een enorme terugval aan inkomsten. De VNG heeft hiervoor eerder al aandacht gevraagd bij het kabinet. De VNG geeft het volgende aan: "Nieuwe gemeentebesturen moeten zich van meet af aan bezig houden met bezuinigingen en incidentele uitgaven. Meerjaren-investeringen en plannen worden onmogelijk, omdat structurele dekking er na 2026 niet meer is."
De definitieve doorrekening van het regeerakkoord vindt plaats bij de meicirculaire van het gemeentefonds. We hebben de maartbrief niet opgenomen in deze voorjaarsnota en het meerjarenperspectief door het onzekere en voorlopige karakter van de brief.

Financieringssystematiek (accres)
Het regeerakkoord heeft ook effect op de financieringssystematiek van de gemeenten. Deze financieringssystematiek wordt ook wel accres genoemd. Als de rijksuitgaven stijgen, stijgen de inkomsten voor de gemeenten vanuit het gemeentefonds mee (samen trap op-trap af). Het Rijk heeft echter besloten om de middelen voor het Stikstoffonds, het Klimaatfonds, het budget voor ontsluiting van nieuwe woningen in het Mobiliteitsfonds en het Nationaal Groeifonds uit te zonderen van de berekening van het accres. Daarnaast worden uitvoeringskosten van medeoverheden voor investeringspakketten via specifieke uitkeringen verstrekt. Tot slot is het accres in 2026 niet berekend, maar vastgezet. Daardoor is het accres lager dan de gemeenten in eerste instantie hadden verwacht. In de meicirculaire wordt het accres definitief doorgerekend.

Eind april kondigde het Rijk aan dat zij samen met medeoverheden wil werken aan een nieuwe stabiele financieringssystematiek voor gemeenten en provincies vanaf 2026. Er ligt een voorstel vanuit het kabinet voor een gezamenlijk proces met de VNG, IPO en Unie van Waterschappen om te komen tot een nieuwe financieringssystematiek vanuit het kader van het coalitieakkoord van het Rijk. In dat coalitieakkoord was deze nieuwe financieringssystematiek al aangekondigd. Daarbij zal op korte termijn eerst gekeken worden naar het financieel meerjarenbeeld voor medeoverheden en gevolgen hiervan voor hun begroting. Daarnaast zullen bouwstenen in kaart gebracht worden voor een nieuwe financieringssystematiek, waarbij ook de uitbreiding van het lokale belastinggebied bespreekbaar is.

Herijking gemeentefonds
Er wordt al lang gesproken over de herijking van het gemeentefonds. De minister heeft aangekondigd de herijking met ingang van 2023 door te zetten. In de meicirculaire vindt de verwerking van de herijking plaats. Wij zijn een voordeelgemeente van ongeveer € 90 per inwoner. Het ingroeipad wordt echter in het eerste jaar (2023) beperkt tot maximaal € 7,50 per inwoner. De twee jaren daarna is het ingroeipad maximaal € 15. Dit pad wordt beperkt tot drie jaar omdat het nieuwe model tijdig wordt geëvalueerd. Aan de hand van die evaluatie wordt besloten over het traject van 2026 en verder.

Veel onzekerheden op het gebied van indexatie
Zoals het CPB al aangeeft in het nieuwste Centraal Economisch Plan 2022: onzekerheid domineert de ramingen. De oorlog in Oekraïne brengt naast veel leed ook onzekerheid met zich mee. Het belangrijkste economische gevolg voor Nederland is op dit moment een nog hogere energieprijs. De extra stijging van de energieprijzen komt bovenop een toch al forse inflatie, mede als gevolg van de economische schokken van de coronapandemie. De diverse indexatiecijfers laten enorme stijgingen zien. Of de cijfers blijven stijgen, stabiliseren of juist gaan dalen is afhankelijk van de ontwikkelingen in binnen- en buitenland. Dat maakt dat ook onze ramingen onzeker zijn. We blijven de ontwikkelingen volgen en houden vinger aan de pols.

Oekraïne
Sinds het uitbreken van de oorlog in Oekraïne heeft de gemeente Weststellingwerf er een nieuwe taak bij. Veel Oekraïners zijn hun land ontvlucht. Dit betekent dat wij opvanglocaties en voorzieningen hebben georganiseerd voor deze vluchtelingen. Veel vluchtelingen verblijven bij particulieren thuis, maar er zijn ook vluchtelingen die in een gemeentelijke opvanglocatie verblijven.

Voor de vluchtelingen zijn zaken geregeld zoals inschrijvingen in de BRP, een leefgeldregeling en de opvanglocatie De Steense. Daarnaast wordt op dit moment gewerkt aan verdere oplossingen rondom huisvesting en opvang. Het is nog onzeker wat de uiteindelijke kosten zullen zijn voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne gezien het feit dat de situatie wekelijks verandert.

Het uitgangspunt is dat alle kosten die zijn gemaakt worden vergoed door het Rijk. Het Rijk heeft aan gemeenten aangegeven dat er budgetneutraal gewerkt zal worden. Met andere woorden, gemeenten mogen er financieel niet op achteruit zijn gegaan vanwege de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.

Programma 0 | Bestuur en Ondersteuning

Programma 0 | Bestuur en Ondersteuning

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort en Hoen
Organisatie	Dienstverlening, Bestuur en Organisatie

Taakvelden

- Bestuur
- Burgerzaken

Exploitatie

+ = voordeel - = nadeel

Programma 0 Bestuur en ondersteuning	Voorjaarsnota 2022	Meerjarenperspectief 2023-2026 2023	2024	2025	2026
Lasten					
Taakveld					
Bestuur					
Bestuurlijke vernieuwing	-10.000				
Indexatie rekenkamercommissie		-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Burgerzaken					
Meerkosten verkiezingen (corona)	-37.000				
Totaal lasten	**-47.000**	**-1.000**	**-1.000**	**-1.000**	**-1.000**
Totaal programma 0	**-47.000**	**-1.000**	**-1.000**	**-1.000**	**-1.000**

Toelichting exploitatie

Bestuur

Bestuurlijke vernieuwing
In november 2021 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen over bestuurlijke vernieuwing. De motie betreft het beschikbaar stellen van € 10.000 voor de werkgroep bestuurlijke vernieuwing om de werkzaamheden en activiteiten voor te kunnen zetten. Deze motie wordt nu financieel verwerkt.

Indexatie rekenkamercommissie
In november 2021 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen over het budget van de rekenkamercommissie. De motie betreft het indexeren van het budget voor de rekenkamercommissie op basis van de inflatie en het huidige inwoneraantal. Deze motie wordt nu financieel verwerkt.

Burgerzaken

Meerkosten verkiezingen (corona)
In de septembercirculaire is een bedrag beschikbaar gesteld voor de meerkosten verkiezingen door corona. De meerkosten worden toegevoegd aan het huidige budget voor de verkiezingen.

Programma 1 | Veiligheid

Programma 1 | Veiligheid

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort
Organisatie	Dienstverlening, Bestuur en Organisatie

Taakvelden

- Crisisbeheersing en brandweer
- Openbare orde en veiligheid

Exploitatie

+ = voordeel - = nadeel

Programma 1 Veiligheid	Voorjaarsnota 2022	Meerjarenperspectief 2023-2026 2023	2024	2025	2026
Lasten					
Taakveld					
Crisisbeheersing en brandweer					
Bijdrage veiligheidsregio Fryslân	19.000	-53.000	-53.000	-54.000	-54.000
Totaal lasten	**19.000**	**-53.000**	**-53.000**	**-54.000**	**-54.000**
Totaal programma 1	**19.000**	**-53.000**	**-53.000**	**-54.000**	**-54.000**

Toelichting exploitatie

Crisisbeheersing en brandweer

Bijdrage veiligheidsregio Fryslân
Het positieve saldo bij de jaarstukken 2021 van de VRF zorgt voor een vrijval op het onderdeel crisisbeheersing en brandweer van € 18.733. Daarnaast is er, grotendeels door verwerking van loonindexatie, een toename in de eigen bijdrage voor de veiligheidsregio op dit onderdeel. Dit is voor 2023 en 2024 ruim € 53.000 en 2025 en 2026 € 54.000.

Programma 2 | Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Programma 2 | Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Portefeuillehouder(s)	Rikkers
Organisatie	Ruimte

Taakvelden

- Openbaar vervoer
- Economische havens en waterwegen
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie (in de openbare ruimte)
- Verkeer en vervoer
- Recreatieve havens
- Parkeren (geen lasten en baten)

Exploitatie

+ = voordeel - = nadeel

	Voorjaarsnota	Meerjarenperspectief 2023-2026			
Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Lasten					
Taakveld					
Verkeer en vervoer					
Rapportage asfaltwegen	-25.000				
Onderhoud elementen verharding (8% indexatie)	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Gladheidsbestrijding	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Onderhoud asfalt verharding (15% indexatie)	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000
Totaal Lasten	**-170.000**	**-145.000**	**-145.000**	**-145.000**	**-145.000**
Totaal programma 2	**-170.000**	**-145.000**	**-145.000**	**-145.000**	**-145.000**

Toelichting exploitatie

Rapportage meerjarenplan onderhoudskosten asfaltwegen

Doel is door onderzoek inzichtelijk te maken welke maatregelen uitgevoerd moeten worden en deze te prioriteren om aan de zorgplicht te blijven voldoen. Er is € 25.000 (incidenteel) nodig voor het onderzoek dat door een ingenieursbureau wordt uitgevoerd. De verwachting is dat het rapport in 2022 wordt opgeleverd.

Onderhoud elementen verharding

Het budget onderhoud elementen verharding bedraagt voor dit jaar € 635.605. Eind 2021 is er een planning opgesteld, hierbij wordt gebruik gemaakt van onze eigen inspectie gegevens en die van een extern ingenieursbureau. Diverse wegen, trottoirs en fietspaden worden dit jaar weer opgeknapt. We hebben nu echter te maken met behoorlijke prijsstijgingen. De verwachting is dat de prijsstijgingen nog verder toenemen. Een indexatie van 8% is tenminste nodig om de geplande werkzaamheden uit voeren.

Gladheidsbestrijding
Het huidige budget voor gladheidsbestrijding bedraagt € 52.000. Wij vragen structureel € 25.000 om het tekort aan te vullen. In de afgelopen jaren was er ook sprake van een overschrijding, maar dit kon binnen programma 2 worden opgelost. Als het huidige budget leidend blijft kan het voor komen dat er niet voldoende kan worden gestrooid om het vastgestelde strooibeleid uit te voeren.

Onderhoud asfalt verharding
Het huidige budget voor asfaltonderhoud bedraagt € 461.000. We zien een onvoorziene sprong in de kosten door de enorm gestegen prijzen van olie en gas. Hierdoor zijn de gemiddelde kosten voor het aanbrengen van asfalt in het eerste kwartaal met 18% gestegen. Een indexatie van 15% is noodzakelijk om achteruitgang van de kwaliteit te voorkomen. Voor de rest van het jaar is de situatie onzeker. Verdere prijsstijgingen kunnen tot nieuwe indexaties en overschrijding van het budget leiden.

Programma 3 | Economie

Programma 3 | Economie

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort en Hoen
Organisatie	Ruimte, Dienstverlening, Bestuur en Organisatie

Taakvelden

- Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- Economische ontwikkelingen
- Economische promotie
- Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Exploitatie

+ = voordeel - = nadeel

	Voorjaarsnota	Meerjarenperspectief 2023-2026			
Programma 3 Economie	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Lasten					
Taakveld					
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen					
Trendmatige verhoging bijdrage ondernemersfonds		-2.280	-2.280	-2.280	-2.280
Totaal lasten	**0**	**-2.280**	**-2.280**	**-2.280**	**-2.280**
Totaal programma 3	**0**	**-2.280**	**-2.280**	**-2.280**	**-2.280**

Toelichting exploitatie

Trendmatige verhoging bijdrage ondernemersfonds

De opbrengst van reclamebelasting wordt volledig uitgekeerd als subsidie aan de Stichting Ondernemersfonds Weststellingwerf (SOW). We passen een inflatiecorrectie van 2,4% toe op de opbrengsten uit de reclameopbrengsten (zie Overzicht Algemene dekkingsmiddelen). De reclamebelasting wordt geheven vanuit het principe 'Voor ondernemers, door ondernemers'. De extra opbrengsten van reclamebelasting wordt volledig uitgekeerd als bijdrage aan de Stichting Ondernemersfonds Weststellingwerf (SOW).

Programma 4 | Onderwijs

Programma 4 | Onderwijs

Portefeuillehouder(s)	Hoen
Organisatie	Sociaal domein

Taakvelden

- Onderwijsbeleid en leerlingzaken
- Onderwijshuisvesting
- Openbaar basisonderwijs

Exploitatie

+ = voordeel - = nadeel

	Voorjaarsnota	Meerjarenperspectief 2023-2026			
Programma 4 Onderwijs	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Lasten					
Taakveld					
Onderwijshuisvesting					
Bijstelling exploitatie gemeentelijke panden	-126.200	-126.200	-126.200	-126.200	-126.200
Kapitaallasten bijstelling MJOP		-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
Kapitaallasten onderwijshuisvesting		-7.300	-7.300	-7.300	-7.300
Totaal lasten	**-126.200**	**-145.500**	**-145.500**	**-145.500**	**-145.500**
Totaal programma 4	**-126.200**	**-145.500**	**-145.500**	**-145.500**	**-145.500**

Bijstelling investeringen	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Bijstelling MJOP (incl. indexatie)	292.390				
Stichting Matthijsje: aanvraag voorziening lokaal bewegingsonderwijs	46.000				
Stichting Comprix : Inrichting onderwijsleerpakket en meubilair voor de Tuindorpschool	34.000				
Totaal bijstellingen investeringen	**372.390**				

Toelichting exploitatie

Bijstellen exploitatie gemeentelijke panden

Jaarlijks stellen wij, op basis van de gerealiseerde kosten van de afgelopen jaren, de benodigde budgetten voor de exploitatie van onze gemeentelijke panden bij. Het gaat hier om de kosten voor gas, water en licht, verzekeringen en publieke heffingen. Onze panden zijn verdeeld over meerdere programma's. In dit meerjarenperspectief zijn de kosten als totaal opgevoerd in programma 4 om zo het totaal inzichtelijk te maken. Bij de begroting worden de kosten geboekt op de daadwerkelijke programma's waar de panden in zijn ondergebracht (programma 4, 5, 6, 8 en overhead).

Kapitaallasten bijstelling meerjarenonderhoudsplan (MJOP)

De MJOP's worden periodiek herzien, de kapitaallasten die hieruit voortvloeien zijn opgenomen (zie ook investeringen). Onze panden zijn verdeeld over meerdere programma's. In dit meerjarenperspectief zijn de kapitaallasten als totaal opgevoerd in programma 4 om zo het totaal inzichtelijk te maken. Bij de begroting worden de kosten geboekt op de daadwerkelijke programma's waar de panden in zijn ondergebracht (programma 4, 5, 6, 8 en overhead).

Investeringen

MJOP Actualisatie

De MJOP's zijn geactualiseerd voor de geplande investeringen. Deze zijn herzien en geïndexeerd met 8%, de meerjarige effecten zullen bij de begroting worden meegenomen. De extra kapitaallasten zijn in de exploitatie opgenomen (vanaf 2023). Onze panden zijn verdeeld over meerdere programma's. In dit meerjarenperspectief zijn de kosten als totaal opgevoerd in programma 4 om zo het totaal inzichtelijk te maken. Bij de begroting worden de kosten geboekt op de daadwerkelijke programma's waar de panden in zijn ondergebracht (programma 4, 5, 6, 8 en overhead).

Onderwijshuisvesting

De gemeente is verantwoordelijk voor het realiseren van voldoende en adequate huisvesting voor de scholen binnen de gemeente Weststellingwerf. In de onderwijswetten is opgenomen dat het college elk jaar voor 31 december een bekostigingsplafond, een programma en een overzicht voor het jaar daarop volgend vaststelt.

De op het programma huisvesting onderwijs opgenomen voorzieningen zijn getoetst.
In 2021 heeft de stichting school Matthijsje een aanvraag ingediend voor het programma 2022. Het betreft de vervanging van de dakbedekking van het lokaal voor bewegingsonderwijs. Deze aanvraag is procedureel en inhoudelijk getoetst (zie bijlage II en III). De ingediende aanvraag is tijdig ingediend, te weten vóór 1 februari 2021.
In 2021 heeft stichting Comprix een aanvraag gedaan voor eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair voor het aantal leerlingen waarmee de school de laatste jaren gegroeid is. De groei van het aantal leerlingen vertaalt zich in een toegenomen ruimtebehoefte van 230 m2. Het bedrag voor de eerste inrichting wordt op basis van dit aantal m2 berekend. De benodigde ruimte is al in de school aanwezig, omdat bij de bouw van de school al rekening gehouden is met groei als gevolg van de bouw van woningen in de Lindewijk. Ook deze aanvraag is procedureel en inhoudelijk getoetst. Ook deze aanvraag is tijdig ingediend.

De volgende investeringen zijn noodzakelijk:
- Stichting Matthijsje: aanvraag voorziening lokaal bewegingsonderwijs, € 46.000 inclusief btw
- Stichting Comprix : aanvraag eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair voor de Tuindorpschool voor 230 m2, € 34.000 inclusief btw

De hieruit voortvloeiende kapitaallasten zijn € 7.300.

Programma 5 | Sport, Cultuur en Recreatie

Programma 5 | Sport, Cultuur en Recreatie

Portefeuillehouder(s)	Hoen
Organisatie	Sociaal domein, Ruimte

Taakvelden

- Openbaar groen en (openlucht) recreatie
- Cultureel erfgoed
- Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- Media
- Musea
- Sportaccommodaties
- Sportbeleid en activering

Exploitatie

+ = voordeel - = nadeel

Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie	Voorjaarsnota 2022	Meerjarenperspectief 2023-2026 2023	2024	2025	2026
Lasten					
Taakveld					
Openbaar groen en (openlucht) recreatie					
Bijdrage Marrekrite		-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Baggerwerkzaamheden (planmatig onderhoud)	-51.000	-40.000			
Cultuurpresentatie, -productie en -participatie					
Indexatie subsidiebedragen		-32.260	-32.260	-32.260	-32.260
Sportbeleid en activering					
Cofinanciering inzet buurtsportcoaches	-61.425				
Totaal lasten	**-112.425**	**-77.260**	**-37.260**	**-37.260**	**-37.260**
Baten					
Taakveld					
Sportbeleid en activering					
Cofinanciering inzet buurtsportcoaches	61.425				
Totaal baten	**61.425**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal programma 5	**-51.000**	**-77.260**	**-37.260**	**-37.260**	**-37.260**

Toelichting exploitatie

Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Bijdrage Marrekrite
Op basis van de ontwerpbegroting 2023 wordt de bijdrage vanaf 2023 € 5.000 hoger.

Baggerwerkzaamheden (planmatig onderhoud)
Voor de uitvoering van het baggerplan vijvers is voor de noodzakelijke uitvoering in 2022 en 2023 respectievelijk € 51.000 en € 40.000 benodigd buiten de beschikbare reguliere middelen.

Cultuur, Media en Musea

Prijs en looncompensaties subsidies
In de uitgangspunten voor het meerjarenperspectief is een nullijn afgesproken voor inflatie. Bij uitzondering kan van deze nullijn worden afgeweken als vaststaat dat dit uitgangspunt niet is uit te voeren. Dan is er een mogelijkheid tot budgetbijstelling. Ook is die mogelijkheid er als we op basis van een overeenkomst verplicht zijn instellingen te compenseren voor loon- en/of prijsstijgingen. We stellen voor de volgende subsidie instellingen voor dat er een compensatie moeten worden verleend voor prijsontwikkelingen 2,4% en/of loonontwikkelingen 3,4%. Dit betreft: Bibliotheek Zuidoost Fryslân, Stellingwarver Schrieversronte, Opera Spanga, Nationaal Vlechtmuseum, Comprix (muziekfestival), Sport Fryslân en Harten 10. Ook de subsidie voor Radio Weststellingwerf Centraal moet worden geactualiseerd. In totaliteit leidt dit tot een structurele bijstelling van € 32.260.

Sportbeleid en activering

Cofinanciering inzet buurtsportcoaches
Voor de inzet van buurtsportcoaches binnen het primair onderwijs ontvangt de gemeente € 61.425 aan cofinanciering van verschillende schoolbesturen. Deze overeenkomsten worden jaarlijks afgesloten. De buurtsportcoaches worden ingezet voor het verzorgen van bewegingsonderwijs op de primair onderwijsscholen. Dit bedrag wordt door de gemeente verstrekt aan Sport Fryslân (als aanvulling op de jaarlijkse subsidie die zij van de gemeente ontvangen). Het bij de begroting vastgestelde subsidieplafond stijgt ook met dit bedrag.

Programma 6 | Sociaal domein

Programma 6 | Sociaal domein

Portefeuillehouder(s)	Rikkers en Zonderland
Organisatie	Sociaal domein

Taakvelden

Programma 6 | Sociaal domein

- Arbeidsparticipatie
- Begeleide| participatie
- Geëscaleerde zorg 18+
- Inkomensregelingen
- Maatwerkdienstverlening 18+
- Maatwerkdienstverlening 18-
- Maatwerkvoorzieningen (Wmo)
- Wijkteams
- Geëscaleerde zorg 18-

Actuele ontwikkelingen

Beleidsveld participatie

Per 1 januari is de nieuwe Wet inburgering van kracht. Hiervoor is eind 2021 de beleidsnota voor de nieuwe Wet inburgering OWO-gemeenten vastgesteld. In 2021 was er sprake van voorbereiding, in 2022 gaan we daadwerkelijk aan de slag met de uitvoering van deze wet en verwachten dan ook gebruik te maken van de middelen. In de najaarsnota volgt hierop een evaluatie en eventueel bijstelling van het budget.

Beleidsveld Inkomensregelingen

Voor de BUIG is op dit moment alleen het voorlopig toegekend budget voor 2022 bekend. De definitieve rijksbijdrage wordt pas begin oktober bekend gemaakt. Het aantal inwoners met een bijstandsuitkering is licht aan het dalen, deze daling zal naar verwachting verder doorzetten.

De ontwikkelingen in de Oekraïne brengen ook onzekerheden met zich mee. Gemeenten gaan leefgeld verstrekken. Het is nog onduidelijk in hoeverre daarnaast een extra beroep op ondersteuning wordt gedaan bij gemeenten, zoals bijvoorbeeld op het minimabeleid. Over de mate van compensatie hiervoor is ook nog geen duidelijkheid gegeven door het rijk.

Beleidsveld WMO

Ook in 2022 staat het budget voor Hulp bij het Huishouden onder druk. Hieraan liggen verschillende redenen ten grondslag, zoals de indexatie van de tarieven, een achterblijvend effect van de interventie Powerful Aging en een verminderd effect van het normenkader Huishoudelijke hulp. We blijven de uitgaven monitoren en informeren hierover bij de najaarsnota opnieuw.

Beschermd wonen
Het budget voor Beschermd wonen is nog onzeker. Er zal een uitname plaatsvinden voor de WLZ omdat hier meer cliënten naar uitgestroomd zijn dan verwacht. Vanaf 1 april 2022 is er een nieuw contract met alle Beschermd wonen aanbieders waarbij we voorzien in een doelgroep die nu moeilijk te plaatsen is. Het is nog onduidelijk welk effect dit zal hebben op het budget.
We blijven deze ontwikkeling volgen en informeren in de najaarsnota wanneer er afwijkingen zijn.

Exploitatie

+ = voordeel - = nadeel

	Voorjaarsnota	Meerjarenperspectief 2023-2026			
Programma 6 Sociaal domein	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Lasten					
Taakveld					
Samenkracht en burgerparticipatie					
Oekraïne (stelpost)	-500.000				
Inkomensregelingen					
Energietoeslag aan particulieren	-900.000				
Beleidsveld WMO					
Actualisatie stelpost Grip op	-150.500				
Bijstelling budgetten WMO ihkv Grip op	150.500				
GGZ hoofdlijnen akkoord	-100.208				
Totaal lasten	**-1.500.208**	**0**	**0**	**0**	**0**
Baten					
Taakveld					
Samenkracht en burgerparticipatie					
Oekraïne (stelpost)	500.000				
Inkomensregelingen					
Bijdrage Rijk energietoeslag particulieren	900.000				
Beleidsveld WMO					
GGZ hoofdlijnen akkoord	100.208				
Totaal baten	**1.500.208**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal programma 6	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting exploitatie

Subsidieplafonds programma 6
Het volgende subsidieplafond moet worden aangepast. Maatschappelijke dienstverlening Stichting Tûmba € 15.341 naar € 20.000. Dit is voor versterking van de gemeentelijke anti-discriminatievoorziening. Het budget staat al in de begroting maar is nog niet verwerkt in het subsidieplafond.

Beleidsveld Samenkracht en burgerparticipatie

Oekraïne (stelpost)
Het betreft hier een eerste stelpost. Het is op dit moment lastig om de kosten in te schatten. De situatie rondom de oorlog in Oekraïne en de taken van de gemeente voor vluchtelingen is aan verandering onderhevig. Vanwege de urgentie van de opvang zijn de eerste uitgaven via een versnelde procedure gedaan. Wij gaan er vanuit dat de kosten die zijn gemaakt voor de opvang van vluchtelingen wordt vergoed door het Rijk. Om die reden is deze post zowel bij de uitgaven als bij de inkomsten opgenomen.

Beleidsveld Inkomensregelingen

Energietoeslag
We verwachten de komende maanden veel ontwikkelingen. De energieprijzen zijn flink gestegen. Inwoners kunnen hierdoor in de financiële problemen komen. Extra maatregelen zijn door het rijk genomen, we gaan inwoners met een laag inkomen een energietoeslag van € 800 verstrekken. We verwachten circa € 900.000 aan middelen hiervoor. Gemeenten worden volledig voor de energietoeslag gecompenseerd heeft het kabinet aangegeven. De energietoeslag is eenmalig en alleen bedoeld voor het jaar 2022. Een wetswijziging van de Participatiewet is hiervoor nodig. De wetswijziging is in gang gezet. Gemeenten zijn in een kamerbrief door de staatssecretaris gevraagd om alvast te beginnen met de uitvoering van de energietoeslag. Om die reden heeft het college vooruitlopend op het ontvangen van de middelen de beleidsregels Energietoeslag vastgesteld. Op die manier kan de toeslag zo snel mogelijk worden uitgekeerd.

Beleidsveld Jeugd en Wmo

Grip op sociaal domein 2.0
In de verschillende Grip-op-programma's wordt gewerkt aan de inhoudelijke doorontwikkeling van en financiële grip op het sociaal domein. Vanuit de ombuigingsvoorstellen uit de begroting 2021 is hiervoor een bezuinigingsbedrag als taakstelling ingeboekt. Grotendeels is deze taakstelling al verwerkt in de bestaande budgetten. Een klein deel staat nog als stelpost in de begroting. In het project Grip op sociaal domein (2.0) is nog een keer kritisch naar diverse budgetten in programma 6 gekeken om eventuele ruimte in beeld te krijgen. In een aantal gevallen is gebleken dat een bijstelling mogelijk of nodig is op basis van de uitnutting in de afgelopen jaren. Dit leidt in deze voorjaarsnota tot een structurele bijstelling van een aantal budgetten in programma 6 van € 150.500. Dit bedrag wordt in mindering gebracht op de bestaande taakstelling van de ombuigingen van de Grip-op programma's binnen Programma 6.
Voor 2022 is dan de taakstelling gehaald. Voor de jaren 2023 tot en met 2026 blijven op dit moment nog bedragen staan van € 524.500; € 644.500; € 644.500 en € 844.500. Hier ligt een maatregelenpakket onder, dat ten uitvoering wordt gebracht. De resultaten daarvan moeten tot verdere bijstelling leiden.
De aframing van € 150.500 past ook bij de positieve uitkomsten van de jaarrekening 2021. De voorgestelde bijstellingen sluiten aan bij het positieve beeld over 2021.
Voor een deel van de budgetten is nu nog niet duidelijk welk effect uit 2021 aan bijvoorbeeld incidenteel de coronamaatregelen toe te schrijven is. En welk deel van het effect structureel te maken heeft met het verbeteren van onze processen, ontwikkelen van alternatieven, ontwikkelingen op gebied van inkoop en doorontwikkelen van ons beleid. Wij proberen hier komende maanden meer inzicht in te krijgen en komen daar waar nodig in de najaarsnota op terug. Daarin speelt ook mee dat voor een aantal budgetten al een taakstelling is opgenomen in de begroting. Deze budgetten worden daarmee al meerjarig naar beneden bijgesteld. De verschillende maatregelen moeten er toe leiden dat de ondersteuning binnen deze financiële kaders geboden kan worden.

Stijging zorgsalarissen
In november 2021 heeft de VNG een oproep gedaan om een extra indexatie aan aanbieders in jeugd en wmo te geven. Gemeenten worden daarvoor ook eenmalig extra gecompenseerd door het rijk. Met ingang van 1 mei 2022 worden de tarieven voor aanbieders Jeugd en Wmo, die via de centrumregeling SDF gecontracteerd zijn, extra tussentijds geïndexeerd met 1,13%. De financiële vertaling van deze extra indexatie doen we bij de najaarsnota en de meerjarenbegroting 2023-2026, dan hebben we meer inzicht in de financiële consequenties hiervan in relatie tot de huidige hoogte van de budgetten en de verwachte uitnutting daarvan. Voor andere lokale contracten op gebied van de Wmo geldt dat een reëel tarief voor heel 2022 is afgesproken, waardoor niet aanvullend tussentijds geïndexeerd hoeft te worden. In hoeverre de budgetten voldoende zijn om de eerdere indexatie van deze reële tarieven per 2022 op te vangen, nemen we ook mee in de najaarsnota en de meerjarenbegroting 2023-2026.

Beleidsveld WMO

GGZ hoofdlijnen akkoord

Op basis van het hoofdlijnenakkoord GGZ wordt ingezet op ambulantisering van de zorg. Dit leidt tot een groter beroep op de zorg en begeleiding in het gemeentelijk sociaal domein. Deze middelen zitten in de rijksbijdrage Beschermd wonen en voor 2022 ontvangen we €100.208. De komende periode onderzoeken we hoe we deze middelen voor deze doelgroep gaan inzetten.

Programma 7 | Volksgezondheid en Milieu

Programma 7 | Volksgezondheid en Milieu

Portefeuillehouder(s)	Zonderland en Rikkers
Organisatie	Ruimte, Sociaal domein, Publiekscentrum, Dienstverlening, Bestuur en Organisatie (DBO)

Taakvelden

- Riolering
- Volksgezondheid
- Milieubeheer
- Afval
- Begraafplaatsen en crematoria

Exploitatie

+ = voordeel - = nadeel

	Voorjaarsnota	Meerjarenperspectief 2023-2026			
Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Lasten					
Taakveld					
Volkgezondheid					
Bijdrage veiligheidsregio Fryslân	27.000	-77.000	-77.000	-77.000	-77.000
Riolering					
Drukriolering (25% indexatie)	-30.000				
Onderhoud vrijvervalriolering/putten en kolken (20% indexatie)	-32.500				
Milieubeheer					
Specifieke uitkering verlagen energierekening	-320.879				
Verhoging bijdrage FUMO		-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
Totaal lasten	**-356.379**	**-85.000**	**-85.000**	**-85.000**	**-85.000**
Baten					
Taakveld					
Milieubeheer					
Specifieke uitkering verlagen energierekening	320.879				
Begraafplaatsen en crematoria					
Trendmatige verhoging begraafplaatsrechten		2.000	2.000	2.000	2.000
Totaal baten	**320.879**	**2.000**	**2.000**	**2.000**	**2.000**
Mutatie reserve Riolering	**62.500**				
Totaal programma 7	**27.000**	**-83.000**	**-83.000**	**-83.000**	**-83.000**

Toelichting exploitatie

Volksgezondheid

Bijdrage veiligheidsregio Fryslân

Het positieve saldo bij de jaarstukken 2021 van de VRF zorgt voor een vrijval op het onderdeel volksgezondheid van € 26.957. Daarnaast is er, grotendeels door verwerking loonindexatie, een toename in de eigen bijdrage voor de veiligheidsregio op deze twee onderdelen. Dit is voor 2023 en verder € 77.000.

Drukriolering & Onderhoud vrijvervalriolering/putten en kolken

Het huidige budget voor onderhoud vrijvervalriolering / putten, kolken en drukriolering staat onder druk door de enorm gestegen prijzen in de markt. Een indexatie van respectievelijk 25% en 20% is noodzakelijk om de onderhoudswerkzaamheden te kunnen uitvoeren. De verwachting is dat de prijsstijgingen nog verder toenemen. Dit levert een nadeel op het taakveld Riolering op. Deze extra middelen worden onttrokken uit de reserve riolering (per saldo budgetneutraal). Bij de begroting 2023 worden de meerjarige effecten doorgerekend voor het tarief rioolheffing (in verband met de kostendekkendheid).

Milieubeheer

Specifieke uitkering verlagen energierekening (SPUK)

Het Rijk heeft geld beschikbaar gesteld voor het nemen van energiebesparende maatregelen. De huishoudens die te maken hebben met energiearmoede worden ondersteund bij het nemen van energiebesparende maatregelen. Voor onze gemeente is er een bedrag van € 320.879 beschikbaar gesteld.
Het geld wordt gericht ingezet om deze huishoudens te ondersteunen bij het nemen van maatregelen om de energierekening te verlagen. De uitvoering is in voorbereiding. Het ontvangen bedrag moet voor 1 mei 2023 zijn uitgegeven. Het is niet toegestaan om deze middelen als financiële compensatie uit te keren.

Bijdrage FUMO

Op basis van de ontwerpbegroting 2023 wordt de bijdrage vanaf 2023 € 8.000 hoger.

Begraafplaatsen en crematoria

Trendmatige verhoging begraafplaatsrechten

De baten van de begraafplaatsrechten worden geïndexeerd met 2,4%.

Programma 8 | Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Programma 8 | Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Portefeuillehouder(s)	Rikkers en Zonderland
Organisatie	Ruimte

Taakvelden

- Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
- Ruimtelijke ordening
- Wonen en bouwen
- Beheer overige gebouwen en gronden

Exploitatie

+ = voordeel - = nadeel

	Voorjaarsnota	Meerjarenperspectief 2023-2026			
Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Lasten					
Taakveld					
Ruimtelijke ordening					
Omgevingswet		-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Wonen en bouwen					
Bijdrage Hûs en Hiem	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Totaal lasten	**-25.000**	**-125.000**	**-125.000**	**-125.000**	**-125.000**
Baten					
Samenkracht en burgerparticipatie					
Extra baten bouwleges (Hûs en Hiem)	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Totaal baten	**25.000**	**25.000**	**25.000**	**25.000**	**25.000**
Totaal programma 8	**0**	**-100.000**	**-100.000**	**-100.000**	**-100.000**

Toelichting exploitatie

Omgevingswet

In 2023 treedt de omgevingswet in werking. De invoering van de omgevingswet pakken wij zoveel mogelijk in OWO-verband op. Op dit moment is het moeilijk in te schatten wat de daadwerkelijke financiële gevolgen gaan zijn. Gemeenten hebben tot 2029 de tijd om een permanent omgevingsplan op te stellen. De daar te maken keuzes, en de gevolgen van die keuzes, komen daarmee ook verder in de tijd liggen. Door deze lange doorlooptijd is het lastig om een financiële doorkijk te maken. Vanaf 2023 wordt hiervoor een structurele stelpost opgenomen.

Bijdrage Hûs en Hiem

Het aantal aanvragen waarover Welstandsadvisering Hûs en Hiem advies moet uitbrengen neemt toe en per aanvraag zijn meer behandelingen / tijd nodig. De vergoeding welke de gemeente moet betalen voor de advisering valt voor 2022 ongeveer € 25.000 hoger uit (gebaseerd op de cijfers van 2020 en 2021). In 2021 is dit budget ook al eenmalig verhoogd met € 25.000. Aangezien de kosten in het jaar 2022 weer hoger uitvallen wordt het budget vanaf 2022 structureel verhoogd met € 25.000. Hoe dit verder gaat na de inwerkingtreding van de Omgevingswet is nu nog niet te zeggen. Bij de besluitvorming over de toekomstige ruimtelijke kwaliteitstoets zal hier helderheid over zijn. De kosten van de welstandsadvisering worden doorberekend aan de aanvrager en zijn verwerkt in de bouwleges (zie ook baten). In principe zijn de kosten en de baten in evenwicht.

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Portefeuillehouder(s)	Hoen
Organisatie	Dienstverlening, Bedrijfsvoering en Organisatie

Mutaties algemene dekkingsmiddelen

+ = voordeel - = nadeel

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Voorjaarsnota 2022	Meerjarenperspectief 2023-2026 2023	2024	2025	2026
Lasten					
Taakveld					
Algemene- en overige uitk. gemeentefonds					
Coronabudget	-143.000				
Stelpost indexatie	-1.000.000				
Totaal lasten	**-1.143.000**	**0**	**0**	**0**	**0**
Baten					
Taakveld					
OZB woningen en niet-woningen					
Trendmatige verhoging OZB		118.000	118.000	118.000	118.000
Algemene- en overige uitk. gemeentefonds					
Dividenduitkering BNG	96.000				
Economische promotie					
Indexatie Reclamebelasting		2.280	2.280	2.280	2.280
Trendmatige verhoging forensenbelasting		1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal baten	**96.000**	**121.280**	**121.280**	**121.280**	**121.280**
Totaal Overzicht algemene dekkingsmiddelen	**-1.047.000**	**121.280**	**121.280**	**121.280**	**121.280**

Toelichting mutaties algemene dekkingsmiddelen

OZB woningen en niet-woningen

Trendmatige verhoging OZB

We passen een inflatiecorrectie van 2,4% toe op de opbrengsten uit de OZB woningen en OZB niet-woningen.

Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds

Coronabudget

De coronagelden die wij ontvangen worden apart gezet zodat het coronabudget inzichtelijk blijft. We ontvangen in 2022 € 180.000 aan coronagelden. Hier gaan de meerkosten voor het coronaproof maken van de gemeenteraadsverkiezingen van € 37.000 vanaf (zie ook programma 0 Bestuur en Ondersteuning).

Stelpost indexatie
Zoals in het hoofdstuk ontwikkelingen en risico's al is aangegeven domineert onzekerheid de ramingen. De indexatiecijfers laten enorme stijgingen zien. Of de cijfers blijven stijgen, stabiliseren of juist gaan dalen is afhankelijk van de ontwikkelingen in binnen- en buitenland. Dat maakt dat ook onze ramingen onzeker zijn. Met name binnen de projecten waar op dit moment de aanbesteding plaatsvindt, is het de vraag wat de gevolgen van de indexatie voor de investeringskredieten zijn. Om die reden ramen wij nu een stelpost om eventuele incidentele tegenvallers binnen de investeringen op te vangen. Voor eventuele structurele tegenvallers die we nu nog niet in kunnen schatten, kunnen we de huidige stelpost risicobeheersing in onze begroting gebruiken.

Dividenduitkering BNG
De BNG bank keert jaarlijks dividend uit, dit is voor 2021 € 2,28 per aandeel. Dat is hoger dan in onze begroting geraamd.

Economische promotie

Trendmatige verhoging forensenbelasting
We passen een inflatiecorrectie van 2,4% toe op de baten van de forensenbelasting.

Trendmatige verhoging reclamebelasting
We passen een inflatiecorrectie van 2,4% toe op de opbrengsten uit de reclameopbrengsten. Deze worden toegevoegd aan de bijdrage Stichting Ondernemersfonds Wolvega (SOW) (zie ook programma 3). De reclamebelasting wordt geheven vanuit het principe 'Voor ondernemers, door ondernemers'. De opbrengst van reclamebelasting wordt volledig uitgekeerd als subsidie aan de Stichting Ondernemersfonds Weststellingwerf (SOW). De tarieven voor de aanslagen reclamebelasting zijn gebaseerd op de WOZ-waarden.

Overhead en Onvoorzien

Overzicht kosten overhead

Mutaties overhead

+ = voordeel - = nadeel

Overzicht Overhead	Voorjaarsnota 2022	Meerjarenperspectief 2023-2026 2023	2024	2025	2026
Lasten					
Taakveld					
Overhead*					
Brandstoffen tractie	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
Kapitaallasten gladheidsbestijding		-17.500	-29.375	-29.375	-29.375
Stelpost cao verhoging 3,4%		-725.000	-725.000	-725.000	-725.000
I&A	-618.000	-2.020.000	-1.985.000	-1.695.000	-1.695.000
DIV	-150.000	-300.000			
Wet WOO en Wmebv	-120.000				
Wet WOO en Wmebv - reeds gereserveerd	40.000				
VTH	-70.000	-113.300	-113.300	-113.300	-113.300
B&R		-11.700	-11.700	-11.700	-11.700
Totaal lasten	**-958.000**	**-3.227.500**	**-2.904.375**	**-2.614.375**	**-2.614.375**
Baten					
Taakveld					
Overhead*					
OWO afd. bijdr. Ooststellingwerf en Opsterland	592.000	1.547.000	1.323.000	1.130.000	1.130.000
Totaal baten	**592.000**	**1.547.000**	**1.323.000**	**1.130.000**	**1.130.000**
Totaal Overzicht Overhead	**-366.000**	**-1.680.500**	**-1.581.375**	**-1.484.375**	**-1.484.375**

* De kosten die wij maken voor OWO onderdelen leiden ook tot een inkomst als gevolg van de vergoeding die wij van onze collega-gemeenten ontvangen.

Bijstelling investeringen	2022	2023	2024	2025	2026
Krediet gladheidsbestrijding	140.000	95.000			
Totaal bijstellingen investeringen	**140.000**	**95.000**			

Toelichting mutaties overhead

Brandstoffen tractie

Door de stijgende brandstofprijzen zijn wij genoodzaakt het budget brandstof tractiemiddelen bij te stellen met € 40.000.

Kapitaallasten gladheidsbestrijding

De kapitaallasten die voortvloeien uit de aanschaf van de tractiemiddelen gladheidsbestrijding zijn opgenomen in de exploitatie (zie ook investeringen)

Stelpost cao verhoging

Voor de ramingen van de salarissen van het ambtelijk personeel vormen de cao-afspraken het uitgangspunt. Het huidige cao-akkoord loopt tot 1 januari 2023. Vanaf september 2022 starten de overleggen tussen de VNG en vakbonden over de nieuwe cao. Het resultaat is waarschijnlijk nog niet bekend als we de begroting 2023 opstellen. Vandaar dat we nu een stelpost opnemen. Deze stelpost baseren we op de meest recente indexatiecijfers uit de raming van het Centraal Economisch Plan door het CPB. De raming uit maart 2022 geeft een verwachte indexatie weer van 3,4% voor 2023.

I&A
In OWO verband streven we naar het verminderen van kwetsbaarheid, het verhogen van de kwaliteit en het beperken van de kosten. We hebben daarbij op het gebied van ICT en informatievoorziening sterk gestuurd op de kostenbeheersing, waarbij we de grenzen hebben opgezocht en mogelijk overschreden. In de komende jaren is daarom een koerscorrectie nodig, waarin we de investeringen op het vlak van ICT meer in lijn brengen met de toegenomen eisen, maar ook aansluiten op de sterke stijging van de kosten die op dit vlak die nog te voorzien zijn. Wij hebben u hierover reeds geïnformeerd via het overdrachtsdocument en verwijzen naar dit document voor een nadere toelichting.

Hieronder volgt een overzicht van de gevraagde uitzetting per hoofdthema:

Programma en projectsturing
De kosten voor versterking van programma en projectsturing behelzen personele kosten. Dit gaat om het inrichten van een team dat in staat is om de ontwikkeling van het applicatielandschap gestructureerd en beheerst te realiseren. Naast de kwaliteitsslag, maakt dit ons ook minder afhankelijk van leveranciers en inhuur.

Software en licenties
De kosten van software stijgen. Dit is grotendeels het gevolg van de overgang van kooplicenties naar abonnementsvormen. De grootste kostenpost zijn de licenties voor Microsoft 365. We maken de transitie van software in eigen beheer die ‘on premise’ op onze eigen servers draaien naar SAAS oplossingen die ‘in the cloud’ draaien.

Basis en systemen
Een investering is nodig in het vergroten van de betrouwbaarheid en de ‘performance’ van ons netwerk en een deel van de hardware. Er worden steeds zwaardere eisen aan het functioneren gesteld. Het dataverkeer neemt sterk toe. Deels is dit het gevolg van het hybride werken, deels doordat applicaties steeds omvangrijker datasets verwerken.

Beveiliging
Het behoeft geen herhaling van de diverse bedreigingen om aan te geven dat op verschillende terreinen inzet nodig is, van ‘security analyse’ en logging van verdachte activiteiten tot het tijdig updaten van systemen, tot het aanleggen van digitale ‘verdedigingslinies’, zowel op systeemniveau als in de toegang tot data, bijvoorbeeld in de vorm van multifactor authentificatie.

Datagedreven werken
De ondersteuning van het datagedreven werken vraagt een bescheiden versterking vanuit ICT.

DIV
Ook op het gebied van Documentaire Informatievoorziening (DIV) ligt een opgave. Het laatste archiefjaarverslag beoordeeld onze DIV als ‘matig’. Er is sprake van achterstanden op het gebied van archivering, die door overdracht van papieren archieven uit de drie gemeenten verder zijn opgelopen. Verder speelt de invoering van het e-depot. We hebben een verbeterplan voorliggen. Om dit uit te voeren moeten we in een inhaalslag investeren. De kosten van het plan zijn erg hoog, reden waarom we hier nog een nadere risicoanalyse op los willen laten, waarbij we in overleg met de archiefinspectie zullen bezien wat minimaal nodig is om aan de wetgeving te voldoen.

Wet WOO en Wmebv
De wetten Woo en Wmebv zorgen ervoor dat overheden actiever en transparanter informatie openbaar moeten maken en hun dienstverlening vergaand dienen te digitaliseren. Voor de projectleiding zijn in 2022 aanvullende middelen nodig. Hiervan komt 1/3 voor rekening van gemeente Weststellingwerf. Wij hebben hiervoor middelen gereserveerd. Het overige deel (2/3) komt voor rekening van de twee collega-gemeenten en wordt via de baten verrekend.

VTH
De uitgestelde implementatie van de Omgevingswet heeft een kostenverhogend effect. Het gehele jaar 2022 wordt een noodzakelijk beroep gedaan op een externe programmamanager Omgevingswet. Daarnaast is er een extern projectleider voor de implementatie van de benodigde software. Van deze extra kosten komt € 51.600 ten laste van Weststellingwerf. Dit brengen we ten laste van het implementatiebudget omgevingswet en is om die reden budgettair neutraal verwerkt.

Er zijn meer werkzaamheden rond vergunningen dan gemiddeld, voor wat betreft bouw. De evenementenbranche is in volle hevigheid losgebarsten met het verdwijnen van de Corona-beperkingen, wat zorgt voor een bovengemiddelde werkdruk. Daarnaast vraagt met name het dossier MSV Prikkedam veel extra inzet. Tot slot zorgt een aantal complexe dossiers voor bovengemiddelde kosten voor externe inhuur. Er wordt daardoor een overschrijding op de materiele kosten verwacht. Geheel volgens de samenwerkingsovereenkomst worden deze kosten gelijk verdeeld over de drie gemeenten.

De politie richt zich meer op haar kerntaken: het handhaven van de openbare orde en veiligheid. Gevolg is dat leefbaarheidstaken veel of geen aandacht meer krijgen. Bestuurlijk is de wens uitgesproken juist meer capaciteit in te zetten op leefbaarheid, verkeersveiligheid, natuur, openbare ruimte en groen. Deze wens is vastgelegd in een OWO-breed vastgesteld beleidsplan VTH. Ondermijning, de beweging waarbij criminele activiteiten steeds meer verweven raken met onze maatschappij vraagt nadrukkelijk aandacht van onze organisaties. Er moet geïnvesteerd worden in bewustwording, een scherpe blik bij vergunningverlening (BIBOB toets) en toezicht en handhaving.

B&R
Bij Beheer & Registratie wordt om de efficiency en kwaliteit te verhogen inhuur omgezet naar vaste medewerkers. Dit verloopt budgettair neutraal. Het in dienst nemen van een landmeter is nodig in verband met de toename van het aantal metingen in het kader van de basisregistraties en de Omgevingswet. De middelen voor deze landmeter zijn opgenomen in het meerjarenperspectief.

Toelichting investeringen

Krediet gladheidsbestrijding
We zijn van plan om 4 grote natstrooiers en 3 kleine natstrooiers te vervangen in 2022 en 2023. De huidige strooimachines zijn afgeschreven.

Onvoorziene uitgaven

Mutaties onvoorzien

Onvoorziene uitgaven

Vanuit de BBV bestaat de verplichting om jaarlijks in de begroting een bedrag voor onvoorzien op te nemen. Wij begroten hier jaarlijks € 30.000 voor. Om een beroep te doen op deze post moet worden voldaan aan de volgende voorwaarden:

- Het mag niet gaan om structurele zaken .
- De middelen worden ingezet voor de opvang van onvoorzienbare, niet uitstelbare en onvermijdbare uitgaven.
- Achteraf wordt over de onvoorziene uitgaven verantwoording afgelegd in de voorjaarsnota, de najaarsnota of op enig ander moment dat het college nodig acht.

Van de jaarlijkse stelpost van € 30.000 voor onverwachte incidentele uitgaven is dit jaar nog geen gebruik gemaakt. Er zijn dus geen mutaties te melden.

Overzicht corona

Overzicht corona

Tabel Coronagelden

programma	Geactualiseerde begroting (lasten)	Ontvangen baten	Toelichting
Algemene Dekkingsmiddelen		1.308.065	Restant coronabudget 2021 (overheveling jaarrekening 2021)
Algemene Dekkingsmiddelen		125.100	5e compensatiepakket (jaar 2022)
Algemene Dekkingsmiddelen		54.700	6e compensatiepakket (jaar 2022)
0 Bestuur en ondersteuning	37.000		Meerkosten gemeenteraadsverkiezingen door corona
1 Veiligheid	7.155		Jeugd aan Zet - (restant via overheveling jaarrekening 2021)
5 Sport, Cultuur en Recreatie	121.617		Diverse regelingen - (restant via overheveling jaarrekening 2021)
6 Sociaal Domein	203.676		Diverse regelingen - (restant via overheveling jaarrekening 2021)
6 Sociaal Domein	130.500		Verlenging pilot Griffioenpark 3, jaar 2022
Totaal	**499.948**	**1.487.865**	
Saldo Corona baten en lasten	987.917		Restant coronagelden 2022

Toelichting overzicht corona

In totaal hebben wij ongeveer € 2,8 miljoen aan coronagelden ontvangen van het Rijk. Hiervan zijn in 2020 en 2021 uitgaven gedaan. Deze zijn in de jaarrekening ten laste van het coronabudget gebracht. Er zijn echter ook corona gerelateerde uitgaven die niet direct aan het coronabudget toegerekend zijn. Deze zijn toegerekend aan de reguliere budgetten.

In 2022 lopen er in onze gemeente nog diverse regelingen. Daarnaast komen er ook nog andere corona-uitgaven op ons af. Een voorbeeld hiervan is de compensatiebijdrage voor SW bedrijven. In de najaarsnota wordt dit overzicht om die reden uiteraard geactualiseerd.

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht investeringsambities

Overzicht investeringsambities

Overzicht ontwikkeling dynamisch investeringsprogramma			
Beschikbare middelen			
Algemeen budget investeringsambities*			
*De kapitaallasten zijn al in de begroting meegenomen			
Algemeen budget investeringsambities	**actuele stand**		**325.000**
Reserve investeringsambities			
Reserve investeringsambities	**actuele stand**		**5.389.734**
Waar moet nog een raadsbesluit over komen			
Scholen		-2.200.000	
Infra Lycklamaweg		-1.500.000	
Fietspad fase 3		-580.000	
Motie Energiefonds		-500.000	
Rentecomponent (voor dekking kap.lst uit reserve inv.ambities)		-1.170.000	
	Totaal nog over te beslissen		-5.950.000
Reserve investeringsambities	**Verwachte stand**		**- 560.266**
Verwacht saldo Algemeen budget investeringsambities + Reserve investeringsambities			**- 235.266**